

da se nauči naš narod nemške omike. Sezidali smo pod pritiskom okrožnega glavarja pl. Kreuzbergerja novo šolo, stala nas je 11.493 gld. Ogromni stroški! Polovico smo nabrali s prostovoljnimi doneski, polovico sta dala cerkev in šolski patron. Pa so nam jo lepo vzeli Francozi, meni nič, tebi nič osnovali gimnazijo in potisnili učitelja, ki naj pripravljata za gimnazijo, v eno sobo . . .“

Župnik maje z glavo, seže po tobačnico in pojasnuje mirno razgretemu Hueberju: „Omika, prijatelj moj, ni nemška, ne francoska. Dokler so in bodo vtepavali nemški korporali našim otrokom nemščino, samo nemščino, ali francoščino, dotlej bo naše, omiki tako dostopno ljudstvo dobivalo mesto kruha kamen.“

Staremu poštarju se naježe brki, pa preden se izlije njegovo razžaljeno nemško čuvstvo v ogorčene besede, ustavi njega in župnika razburjen, zasopel klic: „Gospod Andrej!“ Gospod Andrej! Po stezici za zidom priteče v suknji, širok, zalit obraz poten in bled, čokat mož.

„Kaj pa je, Kručin, kaj?“ vprašuje župnik.

„Gospod Andrej, gospod poštar, ugledna moža sta, pomagajta mi: Snoči so prijeli žandarji mojega hlapca, ki je hotel k teti v Celje, žandarji so se zmotili — menijo — da je Mihčev Grga.“

„Mihčev Grga,“ se vznemirita gospoda. „Da se je dal ujeti!“ se čudi poštar.

„Pomagajte gospodje, sicer ga ustrelje in kaznujejo Mihčeve, mene, občino — in poroka se odloži. Vama bo verjel intendant, izpričajta, da je moj hlapec — da se so zmotili žandarji.“

„Gotovo so se zmotili,“ pritrdi Hueber, si zasuče brke in gleda kot bi hotel prebosti vse francoske žandarje. Župnik pomišlja, gleda za belim plaščem pri Ribniku in se prepriča: „Gotovo so se zmotili, le hitro do Regiponta, ne varčujte z obljubami.“

„Rešiti ga moram, četudi gre vse na kant,“ sklene možko Kručin. —

Regipont stoji ob Ribniku in gleda v vodo, ki stopa tako tiho izpod zemlje. Mučno mu igra po črnkastem obrazu, zdi se mu, da ga vprašuje njegova slika iz vode: Kako se počutiš po junaškem delu? Uhajača izročas smrti. Ti je bila mar dolžnost ali maščevanje? Maščevanje — odgovarja rahla tožba v zraku, krivijo se drevesca, valovi studenec: Preziral te je, vodila Andriana za nos, sleparila vnetega očeta, ponosno mater. Haha! Zaradi kmeta! In Andrian je hodil dan za dnem . . . Klanjal se je visokomerni materi, se topil radosti ob usmevu hinvanske hčere. In on, Regipont, ga je še zavidal . . . A ko je jel hujšati Andrian, ko je taval okrog bolj mrtev kot živ, govoreč o sami zlatolaski, ko je zamenjal vso svojo dolžnost — tedaj se je zasmilil Regipontu. Tekmoval bi itak le brezuspešno ž njim, z Marmontovim varovancem. Zato je ostajal doma, sadil lipe in kostanje. Drevored mu je v tolažbo. Že so se ukoreninila drevesca, že jih ne izruje več burja. In ko se razrasto v košate velikane, bodo straža burji, kras trgu, počitek potniku, šumeli bodo poznim rodom o Regipontu, o Francozih, ki so bili delavni za kras in korist Ilirije, a niso želi hvaležnosti.

Drevored, zasajen po vzorcu ljubljanskega ob celovski cesti, bo prijetno šetaljšče vedoželjnemu, ki bo prihajal iz vseh strani velike Francije, da si ogleda čudež sveta. Tako je menil generalni guverner Ilirije maršal Marmont, ko je obiskal razprostrani dom predpotopnih živali, skrivališče človeka o turških pohodih, skrivnostni prehod potuhnjene Pivke. Če je izvabila že prej postojnska vilenica glasovite goste v prastari trg, če je prišel turški princ iz Palestine semkaj — koliko več sveta privabijo uglajene ceste, varnost, izobraženi tržani. Natančno je računil in sodil Marmont, le tega ni preudaril, da je opoteča vsaka sreča, tako tudi Napoleonova, ni preudaril, da bo tožil ta trdokorni narod vedno po starem — da bodo bežali Ilirci v avstrijsko vojsko, da bodo ljubile komisarjeve hčere uhajače . . . (Konec prih.)

Tožna misel.

Zložil Ksaver.

Ves sen je preč!
Kako si romala čez polje,
ko mrak je padal na zemljo,
s teboj je vriskalo podolje,
vabilo selo te ljubo,
ti, srečna misel!

Sedaj nič več!
Pošiljam te zastoj čez setve,
prepoved onemoglost vdahne,
zadeta od sovražne kletve
strepetaš, perot omahne
ti, strta misel!

Ves sen je preč!
Ostaniva sedaj sama,
in tiho, tiho govoriva
med sabo v celici srca,
nekdanje, zdanje dni sodiva,
le resna misel!

